

Ліки зцілюють тіло, а книга – душу

Біблія

№ 5 (80)
2021
(травень)

Терапевт

Видається з 1 жовтня 2014 року

*Бюлетень Наукової бібліотеки
Харківського національного медичного університету*

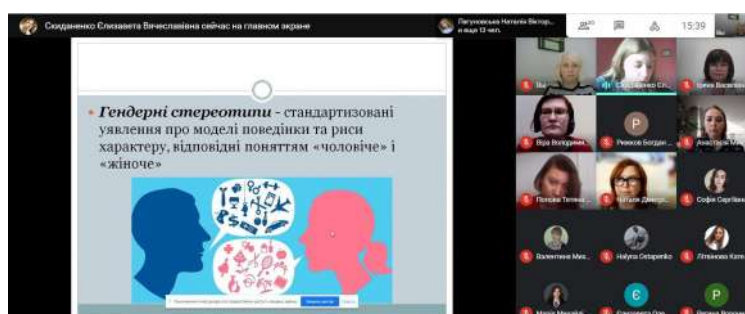
Хроніка подій

*Тенденції розвитку медичних бібліотек України
і виклики сучасного інформаційного суспільства*

С. 12-13

Круглий стіл щодо гендерних особливостей в професії лікаря

С. 15

Зміст

Україна: цікаво знати

Легенд багато, Хортиця одна...

Д. Корольчук.....С. 3-4

Недуги великих

Вінсент Ван Гог

Л. Скрипченко, В. Віскова.....С. 5-8

Натхнення

Санта. Епізод 9 – коронавірусний

Л. Малихіна.....С. 9-10

Хроніка подій

Інформаційно-ресурсна база ХНМУ

як складова інтеграції до європейського
освітньо-наукового простору"

.....С. 11

Антиплагіат-стратегія ХНМУ:

важливі акценти

.....С. 11

Тенденції розвитку медичних бібліотек України і

виклики сучасного інформаційного суспільства

Н. Гаєва.....С. 12-13

До Дня вишиванки

.....С. 14

Круглий стіл щодо гендерних особливостей

в професії лікаря

.....С. 15

Анонси подій,

Вітання з днем народження

.....С. 16

Дарина Корольчук

Легенд багато, Хортиця одна...

Хортиця – природний та культурний заповідник посеред індустріального міста, колыска українського козацтва, місце, овіяне легендами та міфами, одне з 7 чудес України...

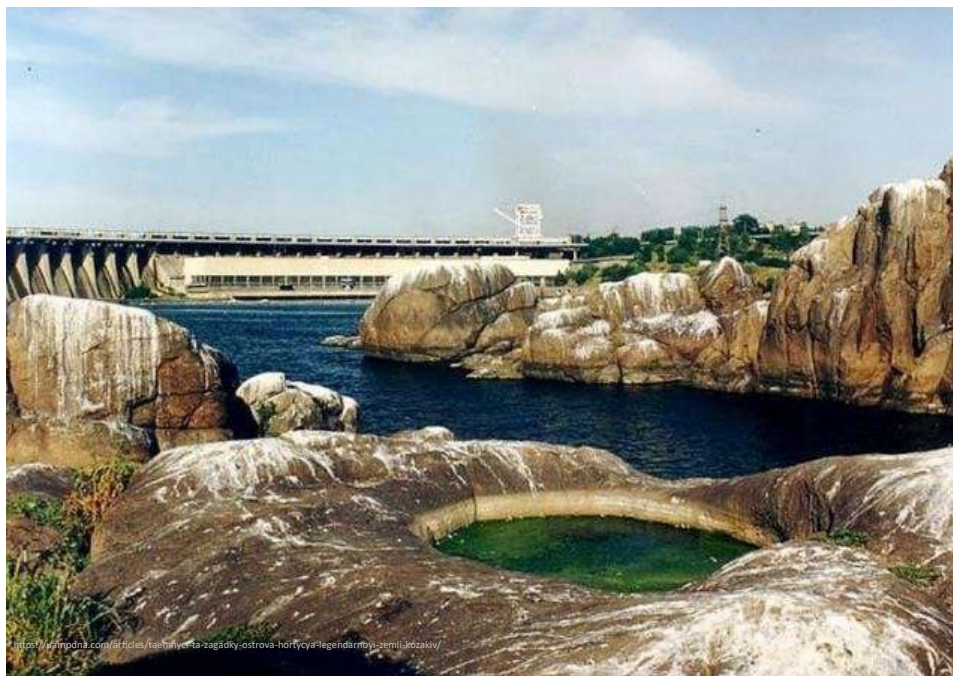
Чому Хортиця має саме таку назву? Версій багато. Одні вважають, що назва острова походить від бога Хорса, що уособлював сонце. Інші, що від тюрксько-половецького слова «орта», що означає середній, тобто той, що знаходиться посередині Дніпра. В народі ж закріпилася думка, що Хортиця має таку назву, бо в обрисі території острова при бажанні можна побачити хорта (мисливську собаку).

Площа Хортиці 23,59 кв. м. (довжина 12,5 км, а ширина 2,5 км) і це дає право називати його найбільшим островом на Дніпрі. Острів, з'єднаний з містом, з

центру Запоріжжя, до нього можна дістатися за декілька хвилин. Взагалі важко повірити, що посеред великого промислового міста існує оаза неймовірно красивої природи, а вона тут і справді унікальна. Хортиця – це унікальний біокомплекс, який зібрав у собі всі види ландшафтів півдня України та різноманітний тваринний світ. Здавна острів не призначався для життя, це було місцем зв'язку з потойбічними силами. На території острова безліч кам'яних баб, кромлехів, курганів і святилищ різних епох.

У 2015 році в експедиції під керівництвом Олега Тубольцева, археологи виявили унікальний культовий комплекс епохи ран-

ньої бронзи, що датується III тис. до н.е., з унікальним похованням стародавнього жреця або вождя племені. Рештки чоловіка знаходилися всередині овалу, створеного з граніту, каміння навколо викладене у вигляді кілець і спіралей, а також чітко орієнтоване за сторонами світу. Це вказує на те, що тут відбувалися культові обряди, пов'язані з небесними світилами – Сонцем, Місяцем, зірками. За словами археологів, його можна вважати українським «Стоунхенджем» – з цього місця вели спостереження за небом і світилами.

Одним із окультих місць Хортиці, по праву, можна назвати «Скіфський стан» – історико-

культурний комплекс з неймовірною енергетикою. Він розташовується на рівні 60 метрів над Дніпром та складається з 11 курганів, які за віком є ровесниками єгипетських пірамід. Також там розташований музей кам'яних фігур – кіммерійські, скіфські та половецькі скульптури, кам'яні хрести, шляхові та воротні стовпи, жорна. Всі, хто побував у «Скіфському стані», відзначають, що це місце пронизане особливими потужними струмами, які змінюють сприйняття та хід думок.

Перше, що приходить на думку, коли чуєш про Хортицю – це Запорізька Січ, козацтво. У добу козацтва Хортиця стала

стратегічним місцем. Поблизу неї, на Малій Хортиці, Байда Вишневецький заснував першу Січ. А згодом і велика Хортиця перетворилася на місце перебування козаків. Найвідомішим матеріальним надбанням острова є історико-культурний комплекс «Запорізька Січ» – маленька копія козацької столиці. Тут можна всією душею відчувати атмосферу козацького життя.

Використані джерела:

1. Таємниці та загадки острова Хортиця – легендарної землі козаків [Електронний ресурс] . – Режим доступу : <https://uamodna.com/articles/taemnyci-ta-zagadky-ostrova-hortycya-legendarnoyi-zemli-kozakiv/> (дата звернення 10.05.2021) . – Назва з екрана
2. Хортиця: заповідник, святилище і місце сили [Електронний ресурс] . – Режим доступу : <https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/2361220-hortica-zapovidnik-svatilise-i-misce-sili-rus.html> (дата звернення 11.05.2021) . – Назва з екрана
3. Хортиця. Заповідник посреди города [Електронний ресурс] . – Режим доступу : <https://ukrainer.net/hortitsa/> (дата звернення 11.05.2021) . – Назва з екрана
4. Хортиця. Тут творилась наша історія [Електронний ресурс] . – Режим доступу : <http://photo-mandry.com.ua/xorticya-tut-tvorilas-nasha-istoriya.html> (дата звернення 11.05.2021) . – Назва з екрана

Лариса Скрипченко

Віра Віскова

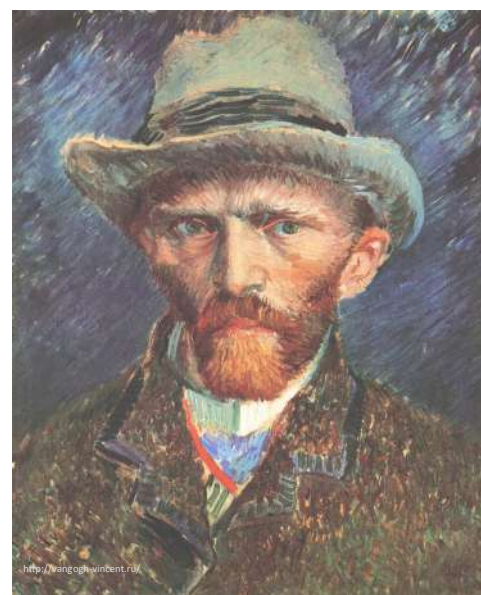
Вінсент Ван Гог

Вінсент Ван Гог (1853-1890) – всесвітньо відомий голландський художник, представник постімпресіонізму, чиїми роботами захоплюються, цінують й сьогодні. Всього за одне десятиліття він створив безліч шедеврів. Його продуктивність ще більш вражає, якщо розглядати її в контексті виснажливої хвороби та тривалого лікування в психіатричних закладах. Феномен художника, його творчість, вплив на образотворче мистецтво та культурний контекст і дотепер є предметом досліджень та дискусій вітчизняних і зарубіжних вчених.

30 березня 1852 року в голландському містечку Грот-

Зюндерт жінка місцевого пастора Теодора Ван Гога Анна Корнелія народила дитину, яку назвали Вінсентом – в перекладі «переможець». Однак протягом місяця їх перша дитина помирає. Через рік, також 30 березня 1853-го у подружжя з'являється на світ друга дитина. У пам'ять про померлого сина батьки дали новонародженому ім'я Вінсент – саме йому судилося прославити рід Ван Гогів. У Теодора та Анни народилися ще п'ятеро дітей [1]. З братом Теодорусом (Тео), молодшим на чотири роки, Ван Гог все життя підтримував теплі, дружні стосунки.

З раннього дитинства старший син сам знаходив собі саме такі заняття, які потребували усамотнення. Вінсент гуляв, розглядав квіти та рослини, милувався їх кольорами. До 11 років хлопець навчався у місцевій школі. Майбутній художник відрізнявся від однокласників непоступливим, неслухняним, важким і суперечливим характером. «Не бажаючи підпорядковуватися ніякій дисципліні, він виявляв таку нестримність, та й з однокласниками поводився так зухвало, що пастору (батьку) дове-

Автопортрет в сірому фетровому
Капелюсі (1886-1887)
Амстердам, Міський музей

лося взяти його зі школи» [2]. Батьків непокоїла неслухняність та відлюдькуватість хлопчика, і пастор віддав сина на роботу до свого брата – теж Вінсента – гаазького торговця картинами, а потім в гаазький філіал фірми «Гупіль». Ван Гог став продавцем картин. За гарну роботу його переведено до лондонської філії компанії. Але незабаром, звільнившись з цієї роботи, він стає помічником проповідника в Англії і навчається упродовж року на богословському факультеті Амстердамського університету, а потім вступає до місіонерської школи поблизу Брюсселя.

Вінсент Ван Гог в юності

Близько двох років Вінсент живе в селищі Патюраж (шахтарський район в Боринажі, що в Бельгії), читає гірникам Біблію, відвідує хворих і поранених, роздає їм гроші. Проте у 1879 році церковне начальство звільняє його з посади проповідника. Приводом стали непослупливий характер майбутнього художника, його конфлікти з адміністрацією шахт і небажання підкорятися вимогам церковного керівництва [3].

Залишивши у 1880 році Боринаж, Ван Гог подорожує по містах і містечках Голландії – починається голландський період творчості художника. Захоплюючись з дитинства малюванням, Вінсент лише у 1881 році почав писати маслом. Під час перебування в Гаазі у нього вперше з'являється можливість брати уроки професійної майстерності у Антона Мауве – відомого голландського художника. Трохи пізніше, вже в Антверпені, він відвідує Академію мистецтв. Сюжети картин того часу пов'язані з навколишньою, досить похмурою природою та побутом землеробів Брабанта (наприклад, «Їдоки картоплі», 1885), працею ткачів Нюенена («Ткач», 1884). Красномовні натюрморти із зображенням звичних предметів – «Натюрморт із люлькою та капелюхом» (1885), «Натюрморт із книгою та Біблією» (1885). Останній, зокрема, розповідає про пасторську діяльність померлого батька. Нечисленні пейзажі зображують краєвиди Голландії з тополями біля доріг –

«Тополина алея на заході», «Тополина алея восени» (1884), «Алея тополь у Нюенені» (1885) [3].

У 1886 році Ван Гог здійснює свою мрію – переїжджає до Парижу, центру живопису кінця XIX століття. Для цього періоду характерна різка зміна стилю художника – починається паризький етап його творчості. Вінсент знайомиться з Гогеном, Тулуз-Лотреком, Піссарро. Під впливом знайомства з живописом імпресіоністів посилюється його інтерес до особливостей колориту, експресії мазка. Саме на паризький період життя припадає найбільша кількість створених художником картин – близько 230. В їх числі виділяються серії натюрмортів і автопортретів, серія з шести полотен під загальною назвою «Башмаки» (1887), пейзажі. У роботах з'являються повітря, атмосфера і яскраві кольори, проте художник по-своєму передає світло-повітряну перспективу й всі атмосферні нюанси. Яскравим прикладом такого підходу може служити картина «Море в Сент-Марі» (1888), написана легкими імпресіоністичними мазками. У

Море в Сен-Марі (1888)
Москва, Пушкінський музей

Соняшники (1887-1889)
Лондон, Національна Галерея

цей час Ван Гог пише близько 23 автопортретів. Вони відображають його мінливий внутрішній стан [2].

На початку 1888 року Вінсент виїжджає в Арль. Там він спробує здійснити свою мрію про створення асоціації художників. В цьому місті Ван Гог повністю реалізує себе і знаходить свій неповторний постімпресіоністичний стиль. Художній темперамент, порив до гармонії, краси і щастя знаходять втілення в сяючому сонячними фарбами півдня пейзажі «Жнива. Долина Лакро» (1888). Динаміка кольору і мазка наповнює життям і рухом не тільки природу і людей («Червоні виноградники в Арлі», 1888), але й неживі предмети («Спальня Ван Гога в Арлі», 1888). Картини художника стають більш динамічними і напруженими за своїм колоритом («Сівач», 1888), тривожними за звучанням («Нічне кафе», 1888) [3]. Також в цей період він створює одну з видатних серій картин – «Соняшники» (1887-1889).

Нічне кафе (1888)
Оттерло, Музей Креллер-Мюллер

Незважаючи на творче зростання Ван Гога, публіка, як і раніше, не розуміла і не купувала його картини, що дуже болісно сприймалося художником. Ці переживання, а також безнадійні відносини з коханою жінкою, призвели до значного погіршення стану здоров'я. У нотатках Ван Гога провідними є депресивні теми: злидні та безпритульність, безнадійність у досягненні професійних та особистих успіхів, побоювання передчасної смерті. Вінсент виявляв значний інтерес до життя найбідніших верств населення, а особливо до небезпечного життя шахтарів Боринажа, яким загрожували хвороби та смерть. Він вважав себе одним із них. Свій смуток Ван Гог відображав у малюнках. Художник унікальним способом передав в картинах глибину життя, що відчувається навіть при першому перегляді його робіт. У житті, як і у творчості, Ван Гог характеризував себе як меланхоліка і писав: «Я визнаю за кра-

ще відчуття смутку, смуток краще за сміх». За словами брата Тео останніми його словами були: «Смуток триватиме вічно» [2].

Не можна точно сказати, від якого неврологічного розладу страждав Ван Гог і як це вплинуло на його творчість. Ексцентричний, складний характер художника, мінливий настрій та продуктивний мистецький потенціал роблять розуміння його хвороби дуже складним завданням, де вчені розглядають дві причини: спадковий фактор або вплив навколишнього середовища, обставин його життя. Ван Гог мав сімейний анамнез психічних захворювань – висока частота хвороби серед родичів першої лінії передбачає вплив генетичних механізмів. Переважна більшість діагнозів (а їх більше 30), що поставлені Ван Гогу протягом минулого століття, ґрунтуються не на медичних критеріях, а на аналізі малюнків та біографії, даних з його листів. Припускається, що Ван Гог, швидше за все, страждав від біполярного розладу, афективного або шизоафективного характеру, який і призвів до смерті митця внаслідок

Автопортрет з перев'язаним вухом і трубкою (1889), Колекція Ніархос

док самогубства. Хоча жодного точного діагнозу за наявними даними поставити не можна. В Арлі, напередодні Різдва 1888 року, коли, ймовірно, відбувся його перший психотичний криз (про що не пам'ятав) – художник відрізав мочку свого лівого вуха. Зараз вже важко сказати, чому саме це сталося. Але дослідники вважають, що цьому передувало спричинений хворобою конфлікт з Полем Гогеном, після якого Ван Гог у розпачі спрямував лють на себе. Існує декілька автопортретів з перев'язаним вухом.

Зоряна ніч (1889)
Нью-Йорк, Музей сучасного мистецтва

З травня по липень 1889 року з невеликими перервами Ван Гог перебував на лікуванні в психіатричних лікарнях Сен-Ремі-де-Прованс і Овер-сюр-Уаз. За цей час написано більше 70 полотен. Одна з найвидатніших картин Ван Гога – «Зоряна ніч» (1889), що зображує вид зі східного вікна його спальні, написана протягом одного дня в лікарняній студії в Сен-Ремі-де-Прованс. Картина зберігається в Музеї сучасного мистецтва в Нью-Йорку.

Протягом наступного року стан художника погіршився, він пере-ніс декілька депресивних епізо-

Сад доктора Гаше в Овері
(1890), Париж, Музей Орсе

дів. 27 липня Вінсент Ван Гог ви-
стрелив собі в груди і помер 29
липня 1890 року [4]. Видатний

художник похований в Овер-сюр-
Уаз.

Ми ніколи не дізнаємося, на-
скільки ефективною була б досту-
пна сьогодні сучасна фармакоте-
рапія та психотерапія і як би це
позначилося на житті Ван Гога та
його творчості. Адже творчий
процес – це таємниця, поєднана
з особистими переживаннями.

Можна сказати, що хвороба та
творчі прояви Ван Гога співісну-
вали разом. У своїй творчості ми-
тець прагнув передати велич нав-
колишньої природи, що уособлю-
ється не тільки в таємничому не-
бі, недосяжних зірках, квітках,
портретах, але й у звичайних бу-
дівлях, стільцях і кімнатах. Яскра-
ві кольори підсилювали пережи-

вання. Можливо, маніакальні та
депресивні стани поглиблювали
його розуміння навколишнього
світу. Малюючи картини в пев-
ний період свого життя, Ван Гог
давав вихід своїм емоціям, отри-
мував насолоду від творчого про-
цесу та створював шедеври. Кар-
тини художника представлені в
різних музеях світу, серед них
Вінсента Ван Гога (Амстердам),
Бойманса ван Бейнінгена
(Роттердам), Креллер-Мюллер
(Оттерло), Державний музей об-
разотворчих мистецтв ім.
А. С. Пушкіна (Москва), фонд
Е. Бюрл (Цюрих), галерея Єльсько-
го університету (Нью-Хейвен), а
також у приватних колекціях.

Думки Ван Гога

- Що ж, я заплатив життям за свою роботу, і вона коштувала мені половини мого розуму, це так.
- На мій погляд, я часто, хоча і не кожен день, буваю казково багатий - не грошима, а тим, що знаходжу в своїй роботі щось таке, чому можу присвятити душу і серце, що надихає мене і надає сенс мого життя.
- Хто страждає шлунком, у того немає свободи волі.
- Важко пізнати самого себе. Однак написати самого себе не легше.
- Самотність досить велике нещастя, щось на зразок в'язниці.
- Те, чому вчишся на особистому досвіді, дається не так швидко, але глибше закарбовується в мозку.
- Якщо навіть мені вдасться в житті підняти голову трохи вище, я все одно буду робити те ж саме - пити з першим зустрічним і тут же його писати.

Використані джерела:

1. Arnold W. N. The illness of Vincent van Gogh / W. N. Arnold // Journal of the History of the Neurosciences. – 2004. – Vol. 13, N 1. – P. 22-43.
2. Перрюшо А. Жизнь Ван Гога / А. Перрюшо ; пер. с фр. С. Тарханова, Ю. Яхнина. – Москва : Радуга, 1987. – 383 с.: ил.
3. Таранчук В. В. Загадка Ван Гога: біполярний розлад / В. В. Таранчук, О. М. Тарасенко, М. Р. Ільницька // Внутрішня медицина. – 2008. – № 2(8). – С. 119-125.
4. Винсент Ван Гог [Электронный ресурс] : патографический очерк / А. В. Голенков // Медицинская психология в России : электронный научный журнал. – 2011. – № 1. – Режим доступа: http://mprj.ru/archiv_global/2011_1_6/nomer/nomer12.php. – (дата обращения: 24.05.2021). – Загл. с экрана.

Квітуча груша(1888)
Амстердам, Музей Ван Гога

Санта. Епизод 9 – коронавірусний

Нежданно и нежеланно жизнь внесла коррективы в нашу отлаженную и размеренную, со своими планами, жизнь. В связи с пандемией коронавируса мы вынуждены в последнее время жить в особом режиме с соблюдением установленных правил.

В зависимости от окраски на карантинной карте нашей зоны менялась и наша жизнь. Когда на пике пандемии работали только продуктовые магазины и аптеки, а люди с запасами продуктов сидели по домам, собачники всего мира оказались в привилегированном положении. Только им разрешено было без ограничений выгуливать своего питомца и сразу число друзей и знакомых, желающих пройтись с собачкой, резко возросло, от претендентов отбоя не было.

Такой жесткий карантин наш город обошел стороной, а я, тоечка Санточка, так мечтала о сдаче себя в аренду, ведь я по натуре такая гулена!

Как обидно осознавать — ни спроса, ни предложений не поступало. Такой вариант не рассматривался и моё настроение резко переросло в депрессивно-

сумеречное состояние. А еще постоянное присутствие моей хозяйки Ларисы, которая работала дома дистанционно и пыталась меня контролировать, влияло на мое настроение. Даже представить не могла, что чрезмерная опека и её проявления могут быть в тягость и так раздражать. Узнавая из новостей об очередной статистике ухудшения семейных отношений и распаде очередной семьи, вынужденной сутками находится в ограниченном пространстве, ничуть не удивлялась.

Повысить настроение и забыть про обиду мне помогли видеорепортажи о том, как несостоявшиеся собачники выводили на прогулки игрушечных животных, выдавая их за настоящих. Без смеха и слез на это смотреть было просто невозможно! А все плюсы своей не востребоваемости я осознавала после историй о животных, которые всячески оказывали сопротивление хозяевам, пытающихся их очередной раз выгулять. Попробуй-ка выдержать еще и процесс дезинфекции при каждом возвращении в квартиру!

Среди наших друзей и знакомых немало переболевших COVID

-19, последствия у каждого проявляются по-разному. На фоне беспокойства и вследствие перенесенной болезни психологическое здоровье у моей Ларисы пошатнулось. Чутьё подсказывает, что именно это послужило обострением её реакции на приметы. Раньше, бывало, при виде черной кошки или пустого ведра поплюет через левое плечо, дули покрутит, и мы следуем дальше, а теперь полквартиры обходим окольными путями, а это чревато немалой отстрочкой возвращения домой.

Подобные странности стали проявляться и у некоторых моих четвероногих друзей. В своем окружении мы даже прозвали их «Пасочка» и «Масочка». Первый стал таскать в нашу компанию при каждой встрече игрушечную мелочевку: то лопатку, то машинку, но в основном пасочки для песка. Появление новой игрушки вызывало у нас шквал радостных эмоций. Я, по наивности, принимала эти знаки внимания на свой счет, а оказалось, что он подворовывает у детей из песочниц. Правда открылась, когда прибежала разъяренная мамаша забрать грабельки своего чада. А второй своему хозя-

ину (хорошо, что не нам) приносит все найденные в районе маски...

Ношение защитной маски стало испытанием для людей, вынужденных носить очки для зрения, при их одновременном ношении способность видеть практически равна нулю. Кто-то ищет приключения, а нас приключения находят сами. Наш поход в магазин едва не закончился трагически. После расчета на кассе Лариса надела очки для сверки товара по чеку. Выходя из магазина, эта раззява забыла их снять, за что мы обе чуть не поплатились. Неприятность подстерегала нас на третьем шаге к первой ступеньке. Запотевшие очки стали помехой на пути нашего дальнейшего продвижения.

Мысленно прощаясь с жизнью и в голове прокрутив моменты из прожитой жизни, у меня успел возникнуть вопрос: что в конечном итоге предпочтительнее – превращение в собачий пафлет или наличие инвалидности? Не обладая выдающимися физическими данными, подпрыгивая поочередно на обеих ногах с попыткой сделать «ласточку» для равновесия, Лариса совершила прыжок с поворотом на 180 градусов. Это выглядело шедеврально, аплодисменты по ней плакали! Представьте, какой комплекс упражнений для укрепления опорно-двигательного аппарата и иммунной системы

пришлось мне освоить, находясь в её заплечной сумочке! Свои комментарии по поводу возраста и физической подготовки Ларисы я оставляю при себе.

Защитные маски еще долго будут частью повседневного обихода, поэтому даю рекомендации – старайтесь снимать и протирать линзы, а маску опускать ниже носа; очки не будут запотевать и воздух выйдет по бокам, если перекрутить маску на ушах.

Соблюдение карантинных норм привело к проблемам при общении, а обязательное наличие защитной маски на лице не способствовало дружеским отношениям и взаимной симпатии. Оpozнание друзей в зимнее время по одежде и головному убору, с маской на пол-лица, казалось нереальным, многие просто проходили мимо. Вариант «я милого узнаю по походке» себя не оправдал, количество друзей резко сократилось.

Расстояние стало гарантией безопасности и на прогулках старались не подходить близко к людям и четвероногим собратам. Только собачник собачника видел издали, ведь опознавательным знаком служило наличие домашнего питомца рядом. Благоприятные погодные условия стали поводом для восстановления утраченных дружеских отношений. С потеплением при наличии маски процесс идентификации личности стал более вероятным по причине, если та не претерпела больших изменений, ведь за время карантина многие освоили смежные профессии, каждый стал сам себе парикмахером и стилистом.

Казусы случаются в повседневной жизни каждого. Едем как-то с

хозяйкой в метро, я, как полагаюсь в транспорте, нахожусь в сумке. Метро я не люблю, шумно, уши закладывает, поэтому стараюсь отвлечь себя рассматриванием окружающих. Лариса дремлет. Над нами нависает немаленький детина, его животик, размером с маленький бочонок, синхронно колыхается в такт движения электропоезда, я даже залюбовалась. И тут раздаётся из динамика очередной призыв уступить место пассажирам с детьми и будущим мамочкам. Дреmlющая Лариса открывает глаза и, едва не вышвырнув меня из сумки, резко подпрыгивает с места с извинениями и предложением присесть. Картина маслом: в нас упирается пузо, а его хозяин обалдевшим взглядом в упор испепеляет Ларису. Молодёжь, пребывающая в гаджетах, сразу переключилась на нас, а я от страха попыталась замаскироваться на дне сумки. Обстановка разрешилась пояснением Ларисы, что место она уступает, так как её собачку укачивает. А меня на самом деле от испуга здоровье подвело, ведь не каждый день такие трюки совершаешь.

И сегодня остается актуальным соблюдение антиCOVIDных мер безопасности – социальная дистанция в 1,5 м, масочный режим, применение антисептиков, влажная уборка, обработка дверных ручек и поверхностей. Будем надеяться, что возврат в привычную зону комфорта не за горами. Хочу пожелать всем возвращения в жизнь без маски и высвобождение ушей, натянутых резинкой, как тетива лука.

Отвяжись, худая жизнь, привяжись хорошая. До новых встреч!

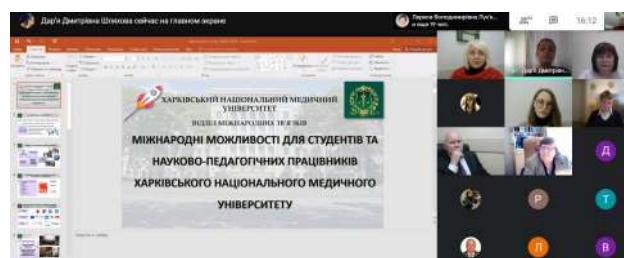
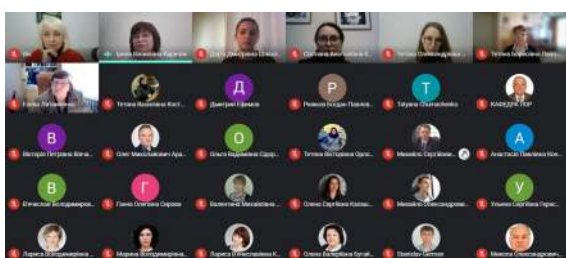
До Дня Європи

Інформаційно-ресурсна база ХНМУ як складова інтеграції до європейського освітньо-наукового простору

12 травня відбувся круглий стіл "Інформаційно-ресурсна база ХНМУ як складова інтеграції до європейського освітньо-наукового простору" в онлайн-форматі, організований Науковою бібліотекою спільно з науковим відділом і відділом міжнародних зв'язків ХНМУ. Розглянули питання європейських ініціатив

відкритого доступу до інформації та знань, ресурси інституційних репозитаріїв, міжнародні освітні та наукові онлайн-платформи (Springer Nature, ScienceDirect, USMLE-Rx), шлях до європейського наукового простору через міжнародні інструменти оцінювання наукових досліджень, можливості та перспективи академічної мобільності в ХНМУ. Формування і

використання освітніх і наукових ресурсів власної і зовнішньої генерації, колаборація із закордонними колегами, академічна мобільність є важливими складовими на шляху інтеграції до європейського освітньо-наукового простору. У заході взяли участь викладачі і студенти нашого університету.

Антиплагіат-стратегія ХНМУ: важливі акценти

Під такою назвою 19 травня відбувся методичний вебінар для університетської спільноти ХНМУ, організований Науковою бібліотекою спільно з науковим відділом та службою інтелектуальної власності вишу.

Відкрив захід проректор з наукової роботи проф. Валерій М'ясоєдов, зазначивши актуаль-

ність питань сприяння академічній доброчесності в освіті і науці та шляхів запобігання недоброчесних практик.

Розглядали нормативно-правове регулювання цих питань в Україні і зокрема в нашому університеті (Анна Голданська), підходи до інтерпретації звітів

про перевірку робіт на текстові збіги (Тетяна Павленко), обговорювали питання щодо значення відсоткових показників текстових запозичень, відповідальності авторів та експертів, основні моменти, на які слід звернути увагу, аналізуючи звіт тощо. Захід зібрав понад 70 учасників.

Наталя Гаєва

Тенденції розвитку медичних бібліотек України і виклики сучасного інформаційного суспільства

Під такою назвою 19 травня 2021 року в ННМБ України у Києві відбулась XX ювілейна Міжнародна науково-практична конференція. І вперше вона пройшла в онлайн-форматі. Учасниками заходу стали представники бібліотек, фахівці книговидавничої справи, педагоги і науковці, громадські активісти, які приєдналися через платформу ZOOM або переглядали трансляцію наживо на каналі YouTube.

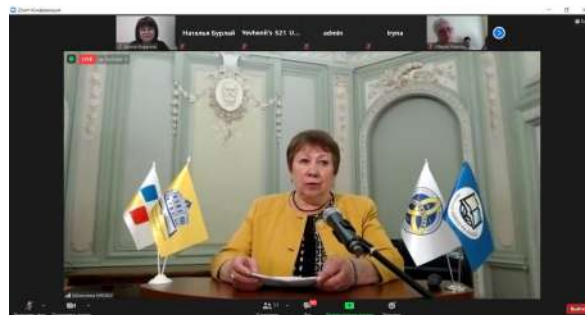
Почесними гостями конференції були: українська політична і громадська діячка, доктор медичних наук, професор, заслужений лікар України Ольга Богомолець; Радниця Посла Республіки Польща в Україні, керівниця відділу науково-освітнього співробітництва Посольства Республіки Польща в Україні пані Ева Матушек-

Загата; доктор медичних наук, професор, заслужений лікар України, лауреат Державної премії в галузі освіти, завідувач кафедри організації медичного забезпечення збройних сил Української військово-медичної академії Бадюк Михайло Іванович.

Учасників конференції привітала Президентка Української бібліотечної асоціації, директорка науково-технічної бібліотеки ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України «КПІ імені Ігоря Сікорського», кандидата наук із соціальних комунікацій Оксана Бруй.

В.о. Генерального директора ННМБУ Остапенко Тетяна Анатоліївна у своєму зверненні до учасників зазначила: «З 2000 року стало традиційним проведення Національною науковою медичною

бібліотекою України щорічних науково-практичних конференцій, які відбуваються на науковій основі і є одним з джерел поширення нових професійних знань, бібліотечних практик, дискусійним майданчиком, де обговорюються найгостріші питання розвитку медичних книгозбірень... Організація конференцій на базі конкретної бібліотеки дає можливість репрезентувати її роботу, поділитися з колегами своїми досягненнями, напрацюваннями та проблемами... Вже 20 років поспіль вони проводяться на базі обласних медичних та вузівських бібліотек у творчій співпраці з бібліотеками інших систем і відомств – географія проведення конференцій розповсюджена – Київ, Хмельницький, Херсон, Харків, Полтава, Тернопіль, Чернівці,

Львів, Дніпропетровськ, Івано-Франківськ, Одеса, Ужгород...»

Вітальне слово від ректора Ужгородського національного університету, доктора медичних наук, професора Володимира Смоланки зачитала директорка Наукової бібліотеки Ужгородського національного університету, кандидатка філологічних наук Марія Медведь. В ній зазначено: «Місія та роль бібліотеки – збереження наукових напрацювань, які забезпечують підтримку навчального процесу в підготовці майбутніх медичних фахівців. Сучасні книгозбірні стрімко і впевнено трансформують свою роботу до умов сьогодення... засвідчують добрі наукові традиції та тенденції співпраці між університетами та бібліотеками, які гідно приймають виклики сучасного інформаційного суспільства в підтримку медичної науки...дозволять запропонувати нові шляхи бібліотечного розвитку, в підтримку вітчизняної медицини та формування ресурсної бази бібліотек, запровадження інноваційних методів в їх роботу, розширення послуг та сервісів».

З гострою критичною доповіддю «ЧОМУ ХВОРІЄ Україна» виступив президент спілки «Українська асоціація видавців і книгорозповсюджувачів» Олександр Афонін. Він зокрема зазначив: «Соціальну, культурну та наукову силу книги неможливо переоціни-

ти. Власне рівень розвитку книговидання упродовж століть був і залишається донині найточнішим індикатором рівня розвитку держави, найважливішим чинником у рейтингуванні країн світу за ступенем їхньої цивілізованості... Національна книга має бути визнана стратегічним продуктом, без якого розвиток нації та держави в усіх їхніх складових є неможливим, та напрацювати чітку, осмислену стратегію розвитку вітчизняного книговидання та культури читання в суспільстві».

Доповідачами конференції стали фахівці Національної наукової медичної бібліотеки України та представники бібліотек медичних університетів, обласних наукових медичних бібліотек та бібліотек інших систем і відомств держави й зарубіжних країн. Звучали доповіді з найактуальніших питань, що стоять перед бібліотечною спільнотою нині. Так, директорка Головної бібліотеки Варшавського медичного університету пані Ірміна Утрата (Irmína Utrata) представила доповідь «Відкритість у науці – реалізація проекту польської медичної платформи: портал управління знаннями та дослідницьким потенціалом». Постійний учасник конференції, лікар, історик медицини головної бібліотеки Варшавського медичного університету Кшиштоф Круліковські (Krzysztof Królikowski) розповів про історію

польського польового шпиталю № 104 під час Другої світової війни, його важкий шлях від Варшави до Теробовлі.

Наукову бібліотеку Харківського національного медичного університету представили директорка Ірина Киричок та її заступниця з інформаційних технологій Тетяна Павленко, виступивши з доповіддю «Дистанційне навчання: завдання університетських бібліотек в нових реаліях». Вони поділилися досвідом роботи бібліотеки під час карантинних обмежень з приводу пандемії COVID-19, створення фахово-орієнтованого е-контенту за профілем університету на допомогу дистанційному навчанню, організації доступу до вітчизняних та іноземних цифрових ресурсів, онлайн-роботи бібліотекарів. Також на конференцію свою роботу «Концепція інформаційної екології у дослідженні бібліотек» представила Ольга Куц, завідувачка сектором інформаційно-аналітичної роботи. Загалом збірка матеріалів конференції містить 33 роботи, в них окреслені різні питання, проблеми та сучасні виклики, перед якими стоять бібліотеки, запропонований практичний досвід подолання нагальних проблем, а іноді й можливостей виживання. За результатами роботи конференції прийнято резолюцію.

Хроніка подій

До Дня вишиванки

Вишиванка – національна святиня, бо символізує і несе в собі духовне багатство, високу мудрість і традиційний зв'язок багатьох поколінь – зв'язок, що не переривається віками.

У цей день українці вдягають

вишиванки на – роботу, навчання або просто прогулюються вулицями своїх міст. Свято покликане популяризувати українську культуру і традиції.

Співробітники Наукової бібліотеки ХНМУ не залишилися

в стороні – наші колеги, а також і читачі прийшли до університету в своїх вишиванках!

Тож, носімо вишиванку на долю і щастя – це наш український національний оберіг...

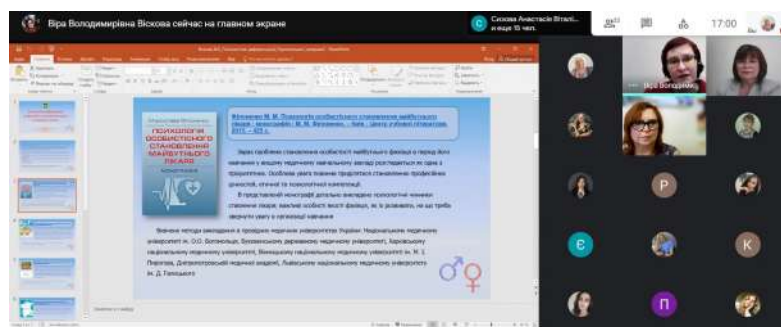
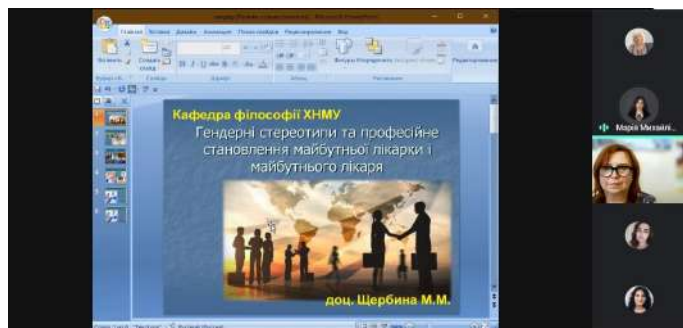
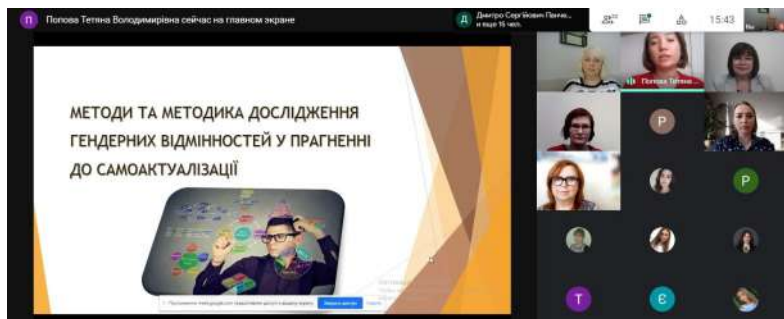
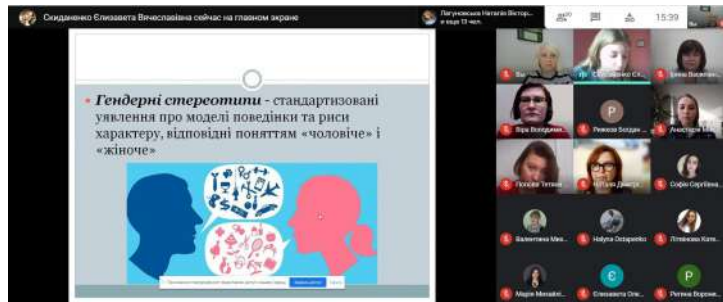
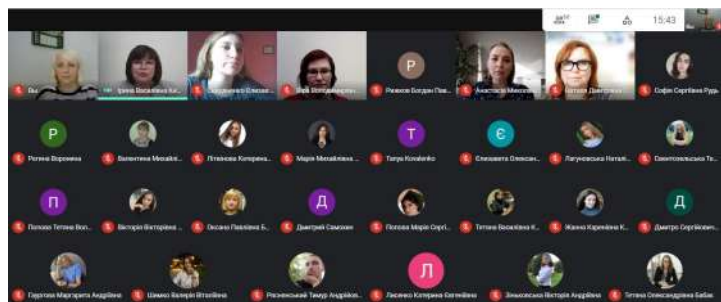
Хроніка подій

Круглий стіл щодо гендерних особливостей в професії лікаря

25 травня в онлайн-форматі відбувся круглий стіл «Психологічні диференціації професійного становлення лікаря в гендерному аспекті», організований Науковою бібліотекою спільно з сектором медіапростору Студентської ради ХНМУ. Говорили про гендерну психологію, вплив на обрання спеціалізації лікаря, стереотипи

сприйняття «чоловічого» і «жіночого», відношення майбутніх лікарів до цих питань та інше. Слухали студенток Єлизавету Скиданенко та Тетяну Попову, керівницю психологічної служби ХНМУ, кандидата психологічних наук Анастасію Горецьку та доцента кафедри філософії, кандидата філософських наук Марію Щербину,

представницю Центру гендерної освіти ХНМУ, обмінювалися думками. Дякуємо всім спікерам та учасникам – дискусія була цікавою! На завершення провідна бібліотекарка Віра Віскова презентувала огляд літератури за темою круглого столу. Захід зібрав 35 учасників.

ЗАПРОШУЄМО ОЗНАЙОМИТИСЬ З ВИСТАВКАМИ:

Віртуальні виставки:

Оберіг нашої держави
(до Дня Конституції України) – з 23 червня

"Covid-19. Нові публікації на актуальну тему" – з червня

З цією та іншими віртуальними виставками пропонуємо ознайомитися
на сайті НБ ХНМУ
<http://libr.knmu.edu.ua/>

*Вітаємо співробітників Наукової бібліотеки
з днем народження у травні*

*Гриневич Ольгу Ігорівну!
Федорченко Марину Теннадіївну!
Ляшенко Анну Ігорівну!
Дурсу Ірину Олександрівну!
Гаєву Поліну Юріївну!
Корольчук Дарину Віталіївну!*

Контакти:

м. Харків,
пр. Науки, 4
тел. (057)7077209
моб. (097)9937709
e-mail: km.kustova@knmu.edu.ua

Редакційна колегія:

Киричок І.В. (головний редактор)
Русанова О.А. (відповідальний редактор)
Кустова К.М.
Гаєва Н.Д.
Борисова О.П.

